

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА
ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ ІМЕНІ М.І. ВАВИЛОВА
ІНСТИТУТУ СВИНАРСТВА І АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Інноваційні технології в рослинництві – запорука сталого розвитку сільського господарства

**Матеріали II всеукраїнської
науково-практичної інтернет-конференції**

26 вересня 2023 року
м. Полтава

Інноваційні технології в рослинництві – запорука сталого розвитку сільського господарства: матеріали II всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції / (м. Полтава 26 вересня 2023 р.) / Редкол.: М.П. Сокирко, Л.Г. Марініч (відп. ред.), Р.В. Олєпір [та ін.]. Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція імені М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України, 2023., 59 с.

Збірник вміщує матеріали II науково-практичної інтернет-конференції та репрезентує результати досліджень з напрямів: землеробства, рослинництва, кормовиробництва, захисту рослин, селекції та насінництва. Видання призначене для наукових співробітників науково-дослідних установ, викладачів, студентів й аспірантів вищих навчальних закладів, керівників і спеціалістів сільськогосподарських підприємств.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Михайло СОКИРКО – директор, кандидат с.-г. наук, Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник, Полтавський державний аграрний університет;

Любов МАРІНІЧ – доцент кафедри рослинництва, кандидат с.-г. наук, Полтавський державний аграрний університет;

Олександр ЛЕНЬ – завідувач відділу наукових досліджень з питань землеробства та кормовиробництва, кандидат с.-г. наук, Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України;

Роман ОЛЕПІР – старший науковий співробітник лабораторії кормовиробництва та інтегрованого захисту рослин, кандидат с.-г. наук, Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України;

Леонід ГЛУЩЕНКО – старший науковий співробітник лабораторії кормовиробництва та інтегрованого захисту рослин, кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник, Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України;

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції імені М.І. Вавилова Інституту свинарства і АПВ НААН України, (протокол № 7 від 20 вересня 2023 р.).

Матеріали подаються в авторській редакції мовами оригіналів. Відповідальність за зміст і достовірність поданих матеріалів та наведених даних несуть автори.

ЗМІСТ

Горбачова С.М., Горлачова О.В., Шелякіна Т.А., Пономаренко Н.С. Вихідний матеріал для селекції проса на високий вміст каротиноїдів у зерні.....	5
Чернобай С.В., Рябчун В.К., Мельник В.С., Капустіна Т.Б., Щеченко О.Є. Оцінка нових перспективних ліній тритикале ярого.....	6
Лис Н.М., Ткачук Н.Л. Вирощування тополі енергетичної в умовах Передкарпаття.....	8
Музафаров Н.М., Понуренко С.Г., Чернобай Л.М., Барсуков І.П., Сікалова О.В. Впровадження цифрових технологій і програм в селекційних дослідженнях.....	10
Пліско І.В., Медведєва В.В. Ефективність точного землеробства в умовах війни.....	12
Шакалій С.М., Карнаух С.Ю. Вплив сорту на формування структури врожаю пшениці м'якої ярої.....	14
Шакалій С.М., Міщенко А.В. Формування показників структури врожаю сортів гороху.....	16
Шакалій С.М., Ситник А.П. Формування показників якості пшениці м'якої ярої за використання комплексних добрив.....	18
Шакалій С.М., Гармаш Н.В. Вплив сортових особливостей гречки на показники якості зерна.....	20
Шакалій С. М., Шеремет В.І. Якість жита озимого за впливу агроecологічних умов вирощування.....	21
Четверик О.О. Перспективи вирощування амаранту в Україні.....	23
Сорока Ю.В., Тараріко Ю.О., Сайдак Р.В., Митя Т.В., Вітвіцький С.В. Застосування комплексних добрив на поматах в умовах центрального степу....	25
Шакалій С.М., Тарасенко В.Е. Вплив густоти посадки на структуру врожаю і вихід насінневих бульб.....	27

ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ГРЕЧКИ НА ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ЗЕРНА

Шакалій С. М., к. с.-г. н., доцент кафедри рослинництва;
Гармаш Н. В., здобувач ступеня вищої освіти Магістр;
Полтавський державний аграрний університет

Гречана крупа відрізняється оптимально збалансованим біохімічним складом і є одним із кращих дієтичних продуктів дитячого харчування, вона перевершує інші крупи високою харчовою та енергетичною цінністю.

Гречка – це одна із найбільш поширених видів круп'яних культур в Україні та інших країнах світу. Гречка має невисоку врожайність, є дуже відмінною за якістю свого зерна і містить велику кількість корисних речовин.

Глобальні зміни у розвитку світової економіки тісно пов'язані з динамічним зростанням попиту в багатьох країнах світу на високоякісну натуральну продукцію органічного агровиробництва, яке порівняно з традиційним має низку економічних, екологічних та соціальних переваг, слугує основою повноцінного харчування людей, що унеможливорює будь-які ризики для їхнього здоров'я, зберігає довкілля.

На сьогодні гречка входить у перелік нішових сільськогосподарських культур через залежність від погодно-кліматичних умов навколишнього середовища, що нівелюють її високопродуктивний потенціал (урожайність та якість продукції).

Водночас в Україні рівень споживання гречки перевищує обсяги вирощування, що обумовлює її експорт сумнівної якості із сусідніх держав. Це призводить до необхідності посилити державну підтримку вітчизняних товаровиробників, створити та впровадити у виробництво сорти з високим потенціалом продуктивності в умовах зміни природно-кліматичних факторів.

У науковій літературі порівняно мало публікацій про вплив засобів хімізації та особливо стимуляторів росту та мікродобрив на якість зерна гречки. Найчастіше відзначають неоднозначність впливу умов ґрунтового харчування рослин на врожай зерна гречки та його якість при застосуванні і стимуляторів росту, та мікродобрив.

Про якість зерна гречки спочатку можна судити на вигляд плодів. Тригранні горіхи гречки повинні мати яскраво виражений для сорту колір та блиск плодової оболонки з гладкими гранями та ребрами.

Для поширених у зоні сортів гречки типовий колір плодів коричневий без розпливчастих плям та крапок. Плодові оболонки, що пожовкли з темними або світлими штрихами, можуть бути ознакою низької якості зерна.

У наших дослідженнях візуальна оцінка якості зерна гречки жодних зовнішніх відмінностей між варіантами не виявила.

Для більш детального аналізу в лабораторії ПДАУ з фізичних показників якості зерна визначали масу 1000 плодів, з технологічних – плівчастість та вихід крупи, з хімічних – вміст білка.

Одним з важливих показників для гречки є плівчастість та вихід чистого ядра. Ці показники взаємопов'язані.

У наших дослідженнях не було великої різниці між сортами. Сорт Амазонка за роки досліджень мав плівчастість від 21,0 до 22,0 % та вихід чистого ядра 74,0 – 76,1 %. Сорт Антарія: плівчастість – 21,0 – 21,8 %, вихід ядра – 74,8–76,3 %. Сорт Володар: 21,8 – 23,1 % – плівчастість, та 72,8–74,8 % – вихід чистого ядра.

Не сильно вирізнявся за цим показниками і сорт Медова – плівчастість від 21,0 до 21,8 % та вихід ядра – 74,8 – 76,3 %. Сорти Рубра та Рута також мали середні показники на рівні інших сортів.

Одним з важливих показників якості зерна є вміст в ньому білка. В наших досліджуваних сортах гречки вміст білка найбільшим був у Оранти від 17,0 % до 15,9 %. Володар – 17,0 – 15,8 % (табл. 1). У сорту Антарія вміст білка за роки досліджень був у межах від 15,4 % в 2021 році до 16,8 % – 2022 рік. Сорт Медова в порівнянні з іншими сортами мав менший вміст білка, який становив найменше в 2021 році – 14,9 %, 2022 році – 16,1 % та 15,4 % в 2023 році. За вмістом білка в зерні сорт Рубра мав від 15,1 до 16,0 %. Якщо взяти дані по сорту Рута, то вміст білка найбільшим був в 2022 році і становив 16,8 %, потім 2023 рік з показником 16,0 % та 15,4 % в 2021 році.

Таблиця 1

Вплив сортових властивостей гречки на якість зерна

Сорт	Вміст білка, %			
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	середнє
Амазонка	16,1	17,0	15,9	16,3
Антарія	15,4	16,8	16,0	16,1
Володар	15,8	17,0	15,9	16,2
Медова	14,9	16,1	15,4	15,5
Рубра	15,1	16,0	15,8	15,6
Рута	15,4	16,8	16,0	16,1
Ніро5	0,3	0,2	0,3	

За середніми даними по роках можна відзначити сорти Амазонка з вмістом білка – 16,3 %, Володар – 16,2 %. По сортах Антарія та Рута – 16,1 % та найменшим був вміст білка у сортів Медова та Рубра (15,5 та 15,6 %, відповідно).

ЯКІСТЬ ЖИТА ОЗИМОГО ЗА ВПЛИВУ АГРОЕКОЛОГІЧНИХ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ

Шакалій С. М., к. с. - г. н., доцент кафедри рослинництва;

Шеремет В. І., здобувач ступеня вищої освіти Магістр;

Полтавський державний аграрний університет

В сучасних умовах в світі зростає дефіцит зерна жита, і перед людством знову виникає гостра проблема продовольчої кризи. Річне виробництво зерна в середньому становить близько 600 млн. т, до 2025 р. потреба становитиме рівня